

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:

11 Oktober 2015

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad,
AM: 1^e excursie van 08.00 tot 12.00 uur
PM: 2^e excursie van 12.45 tot 17.00 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Nederlandse naam	English name	Scientific name	AM	PM
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>	X	X
Dodaars	Little Grebe	<i>Tachybaptus ruficollis</i>		X
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>	X	X
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>	X	X
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>	X	X
Ooievaar	White Stork	<i>Ciconia ciconia</i>		X
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>	X	X
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>	X	X
Kolgans	Greater White Fronted Goose	<i>Anser albifrons</i>	X	
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>	X	X
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	X	X
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>	X	X
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>	X	X
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>	X	X
Pijlstaart	(Northern) Pintail	<i>Anas acuta</i>		X
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>	X	X
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>	X	X
Krooneend	Red-crested Pochard	<i>Netta rufina</i>		X
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>	X	X
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>	X	X
Sperwer	(Eurasian) Sparrowhawk	<i>Accipiter nisus</i>	X	X
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>	X	X
Ruigpootbuizerd	Rough-legged Buzzard	<i>Buteo lagopus</i>	X	X
Zeearend	White-tailed Eagle	<i>Haliaeetus albicilla</i>		X
Smelleken	Merlin	<i>Falco columbarius</i>	X	X
Waterhoen	Moorhen	<i>Gallinula chloropus</i>		X
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>	X	X
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>	X	X
Zwarte ruiter	Spotted Redshank	<i>Tringa erythropus</i>		X
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	X	X
Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>		X
Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>		X
Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>	X	X
Holenduif	Stock Dove	<i>Columba oenas</i>	X	X
Grote bonte specht	Great spotted Woodpecker	<i>Dendrocopos major</i>	X	X
(H) Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>	H	

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

Flevo Birdwatching

Tapuit	Northern Wheatear	<i>Oenanthe oenanthe</i>	X	
Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>	X	X
Zanglijster	Song Thrush	<i>Turdus philomelos</i>	X	
Matkop	Willow Tit	<i>Parus montanus</i>	X	
Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>	X	X
Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>	X	X
Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>	X	X
Gaii	(Eurasian) Jay	<i>Garrulus glandarius</i>	X	X
Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>	X	X
Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>	X	X
Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>	X	X
Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>	X	X
Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>	X	X
Kneu	Linnet	<i>Carduelis cannabina</i>	X	
..		
49	1	50	gezien	40 44
Soorten waargenomen / Species observed	(H) = Alleen gehoord / Heard only	Total	gehoord	1 0

Opmerkelijk: Smelleken tijdens beide excursies

Weer: Zonnig, wind uit oost, 2 a 3 Beaufort, temperatuur stijgend van 5 tot een magere 11 °C, schraal weer.

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Ochtendexcursie (AM)

Zeearend (10) Deze plek wordt in de winter vaak afgesloten, om in de Driehoek (het voormalig bos er vlak voor) rust te bieden aan de grote grazers. Het pad naar deze hut begint bij het Bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer aan de Knardijk. Vandaar kan je in 15 minuten naar deze hut wandelen, maar er is vaak onderweg meer te zien. Karpers onder de bruggen, mezen, Boomkruiper en soms Grauwe Vliegenvanger in het bos. Daarna Fuut bij de Zigzag brug en dan in het knekelveld van dode bomen vaak Putter, Vink, Gekraagde Roodstaart, Tjiftjaf en soms Raaf. Een groep Belgen zag hier ooit de Eleonora's Valk. Dat is voor mindere goden niet weggelegd. Vanuit de hut een weids uitzicht. Let vooral op langs de randen van alle plassen, altijd waadvogels en eenden. Ook een blik op het nest van de Zeearend, maar dan wel 3.3 kilometer ver: Het is bitter koud, zo'n eerste herfst dag. Kolganzen vliegen over ons heen terwijl we op de parkeerplaats verzamelen. Een iets hoger geluid, dwarsstreping op de buik, en met goed zicht natuurlijk ook de witte rand om de snavelbasis. De karpers bij de brug zitten onder water en dat is nog warmer dan de buitenlucht. Ze komen bedelen. Een paar meter verder vraatschade aan een wilg, met groteske vormen als gevolg. In het wilgenbos vliegt een buizerd op. Verder is het heel stilletjes. De frisse bries uit het oosten zorgt er voor dat we best wel vaart maken richting de hut. Die is van glas voorzien en je staat er uit de wind. Toch zien we onderweg nog Putters en Vinken, Spreeuwen en een enkele Buizerd. We horen de roep van een Witte Kwikstaart, maar zien het beest niet. Eenmaal in de hut warmen we snel op. De zon komt door het glas binnen, en de wind blijft buiten. Grote groepen Brandganzen en Grauwe Ganzen zitten op het gras tegenover de hut. We zien natuurlijk ook de grazers met vier poten, Edelhert, Konik-paard en Heck-rund. Die laatste staan erg ver weg. Op de open vlakte ook Zwarte Kraaien, en meer Buizerds. Op de terugweg in het laatste restant wilgen vliegen er twee Grote Bonte Spechten voor ons weg.

Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI BIRDWATCHING

en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: Om deze tijd kijk je hier tegen de zon in. Toch even stoppen, want een Lepelaar zou ook *'en profil'* te herkennen zijn. Het mag niet baten. Knobbelzwanen en Grote Zilverreiger zijn wit, maar missen de naamgevende snavel. Op de terugweg nemen we hier nog een kijkje bij de vratschade van de Bevers.

Kleine Praambult (7) Dit was inderdaad een kleine uitkijkheuvel, maar werd nu vergroot en te modderig bovenop. Het gedeelte van de graslanden wat men van hier uit kan zien is niet zo groot, maar toch levert een korte stop vaak wel wat op. Ook de sloot aan de andere kant van de spoordijk heeft zijn verrassingen. Enkele malen in de vorm van een Chileense Smient : We rijden hier voorbij, volgende lente zal het wel af zijn.

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er om heen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Groots uitzicht, maar ook duidelijk hoe zeer de invloed van de grote grazers op het gebied is. Niet alleen grote groepen grazers, maar vooral nauwelijks bomen en struiken. In de grote dode boom, midden op het terrein zit een Buizerd. Langs de rand van de zandvlakte staan wat moeizaam groeiende struiken. Er zit een kleine vogel in. Het is een Smelleken. Die wordt getreiterd en weggepest door Zwarte Kraai. Dat pikt het roofvogeltje niet en hij/zij gaat een of twee minuten lang achter de Kraai aan, om daarna zelf, moegestreden, achterna gezeten te worden door diezelfde Kraai. Zwarte humor op de Grote Praambult. Het Smelleken vertrekt in zuidelijke richting, maar wordt die middag weer gezien op vrijwel dezelfde plek. Ook hier weer groepen Putters, zeker meer dan honderd foerageren in de Distels, en zwermen in witte en gele vluchten op en neer. Dat is prima voer voor Smellekens. Ondanks lang en uitvoerig scannen van de horizon, geen Zeearend. We gaan terug via stukje Knardijk. De weg is officieel afgesloten, maar velen negeren het bord en de weg is berijdbaar, een heel kort stukje is aangestampt gruis en stenen. Waarom niet even voor het weekend het bord aan de kant?

Middagexcursie (PM)

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er om heen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: .Meteen maar naar de Praambult, het heeft hetzelfde uitzicht als de Zeearend-hut, maar daar loop je niet in de file. Sinds de premiere van de film "De nieuwe Wildernis" is het heel veel drukker geworden in het gebied, zeker bij het bezoekerscentrum. Daarom heeft het zin om die drukte een beetje te ontlopen. Onderweg vliegt er een IJsvogel over de weg, maar alleen de gids pikt het beest op, en wie gelooft dat nou. Ook op de bult staan nog behoorlijk wat mensen, maar het sfeertje is hier gemoedelijk en het uitzicht is vrij, zonder glas. In de luwte van de auto's en in het zonnetje is het best uit te houden. Het Smelleken wordt weer gemeld en ook gezien. De telescoop helpt hier best een beetje bij, want de afstand is behoorlijk groot. Het dier verplaatst zich een keer, maar helaas geen vliegshow. Buizerd vliegt voorlangs en drie Ooievaars vliegen laag over. Gestrekte nekken, zoals het Ooievaars betaamt. Groepen Putters en natuurlijk ook ganzen. Brandgans en Grauwe Gans. Ze staan vrij ver weg en we zien geen Kolganzen. Een kleine groep hinds van Edelhert komt in lichte paniek langs het hek rennen. Even later zien we waarom: een tweetal elkaar omhelzende wandelaars hebben alle bordjes genegeerd en lopen doodleuk midden in het gebied. We bellen de boswachter en al heel snel komt er een groene wagen aangestoven. De probleemjongeren worden in de laadbak afgevoerd. Heel in de verte staan er nu nog maar kudde, alles is toch weggejaagd door mensen die kennelijk alleen eigen belang voor lieten gaan. Noord van ons, boven het grasland, bidt een grote vogel. Brede zwarte eindband aan de verder witte staart, formaat Buizerd, maar dan wel met Ruige Pootjes. Aan de horizon vliegt een Zeearend, maar niet iedereen kan het dier vinden, boven en onder de horizon vliegend, dan weer links, dan weer rechts gaand. We gaan een poging doen om hem te onderscheppen bij de Knardijk, want "grosso modo" vliegt hij wel naar het noorden.

Flevo Birdwatching

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : De grootste vaart wordt er uit gehaald bij de Keersluisplas, want daar lopen in het ondiepe water ongeveer 10 Zwarte Ruiters. Het water komt ze aan de buik, dus het is niet goed te zien waarom de Engelsen het een "Spotted Redshank/gevlekte roodpoot" noemen. Gelukkig lopen ze door naar plekken waar het ondieper is, en wordt de juiste determinatie bevestigd. En dat terwijl er in eerste instantie (met het blote oog) aan eendjes werd gedacht, leve de optiek. De Aalscholverkolonie is niet in gebruik, sommige nesten zijn er nog, maar waarschijnlijk zijn er toch duizenden nesten uit de boom gewaaid in de Augustus-storm. Enkele Grote Zilverreigers vliegen er door heen. We gaan kijken bij het Bovenwater, maar daar wordt gesurft. Alleen in de uiterste hoeken zwemt nog wat, vooral Fuut. Een kort uitstapje naar de parkeerplaats bij "de Grote Zilverreiger"(14) Daar zwemmen meer dan 100 Futen in de binnenhoek van de dijken. Op het open IJsselmeer Kokmeeuw, Zilvermeeuw en Stormmeeuw.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: Eerst doorrijden tot aan de Lage Vaart. Er zijn geen Huiszwaluwen meer, maar hun nestjes zijn duidelijk te zien. Aan de overkant is er een duidelijke plek met een glijbaan voor de Bever en in het water daar liggen er afgekloven stokken. Er zwemmen ook vogels, Meerkoet en Waterhoen, Fuut en Dodaars. Nadat we de sporen van Bevervraat hebben bekeken lopen we langs het pad naar de hut "Krakeend". Het is er erg druk met vogels en rustiger met vogelaars. We kunnen dus uitgebreid zoeken naar leuke soorten. De Ganzen zijn alleen Grauw, maar bij de eenden zitten er veel soorten. Wilde, Krak-, Slob-, Tafel- en Kuifeend. Pijlstaart, Smient en Wintertaling. Ook Fuut, zelfs nog de streepkoppies van jonge Futen. Daarnaast meerdere Dodaars. Aalscholver in heraldieke houding, de vleugels drogend, en natuurlijk Knobbelzwaan en Grote Zilverreiger. Op de terugweg lopen we nog even langs de Ringslangenhoop. Deze is in de afgelopen week kennelijk met groot materieel opgehoogd. Ziet er een beetje slordig uit, maar zal veel Ringslangen onderdak kunnen bieden. Over de Knardijk spurt er ook nog een Sperwer, maar die is voor velen te rap en al verdwenen voordat kijkers goed en wel gericht zijn. Jammer, maar we hebben toch best wel wat gezien, en veel soorten goed en langdurig in beeld gehad. En de zon schijnt, dus wat wil je nog meer? ...Een paar uur extra in elke dag!.....

Flevo Birdwatching

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Photography: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen and Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodembodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer

ISBN: 90-805009-2-5

Hutten en uitkijkheuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI BIRDWATCHING

